

A NÉP BARÁTJA

(Röpir.)

BÁTHORY SÁNDORTÓL.

Kedves Polgártársaim!

Nagy időket élünk.

Nagy és fontos dolgok kerülnek elé mindennap, úgy drága hazánkban, mint külső országokban. Az ember ha este lehajtja fejét álmra, nem tudja a holnapi napon mire ébred fel. Aki most a világ valódi folyását s országunk állapotát tudni akarja: annak olvasni kell ám a **Népbarátját**, melyben mindig meg van írva hűségesen ami csak egész héten át történik.

A magyar embert legjobban érdekli hazája és hazájabeli azon derék férfiak, akiknek mindig csak az fordul meg eszökben: hogy lehetne országunk sorsán a legjobban segíteni, azután az, hogy mi történik széles e kerek világon. Kezdjük tehát először is a hazai dolgon és mindenek előtt beszéljünk —

A debreczeni országgyűlési követválasztásról.

Ennek a hónapnak hetedikén volt az a nagy nap melyen a nemes város érdemes polgárai azt a három derék férfit, akik majd a pesti országgyűlésen bajainkat orvosolják, sorsunkat jóra fordítják, közülakaratul megválasztották. Az első választókerületben csakugyan **Tisza Kálmán** a dicső hazafi lett a követ, mint azt bölcsen előre megjövendöltük, kinek érdemei országra szólók. A második választókerületben **Révész Imre**. Hogy kicsoda ő voltaképen: mondanunk sem kell. Ismeri őt az egész város kicsinye, nagyja, azt a mi ékesen szóló Áronunkat akinek olyan gyönyörűséges módon folyt ajkaiból

az az épületes sok szép szent beszéd. Tudom nem egy istenfélő jámbor polgártársam fog keseregni rajta, ha már három esztendei távollétében, egy szavát sem hallja. De vigasztalódjunk meg kedves polgártársaim! vegyük fontolóra azt, hogy a hazának épen olyan emberekre van most szüksége, akik annak szent jogait mindhalálig őltalmazzák. A harmadik választókerületben pedig szintén az lett a követ kit mi előre megmondtunk: az oroszlanyszivű, a tántorithatatlan hazafi **Patay István**. Nincs tehát most egyéb hátra kedves polgártársaim, mint az, hogy istennek e szerencsés választásért hálákat adva, kívánjunk nekik erőt egészséget, hogy kivivhassák azt e szép Magyarhaza számára, a melynek neve alkotmányos szabadság!

Hát Garibaldi mit csinál? kérdik kedves polgártársaim. Othon van Kaprera szigetén és elhatározta magát (amint Turin városából írják), hogy békében éldegél jószágában egy darabig és csak akkor ragadja fel öldöklő kardját megint, ha az osztrák kormány ki nem békül a magyarokkal az 1848-diki törvények alapján, amikor aztán ismét csatasíkra száll önkényteseivel s ura lesz szavának t. i. midőn azt fogadta a kintlevő magyar menekülteknek, hogy a magyar hazáról sem fog megfelejtkezni, amiért olyan vitézül viselték magokat kintlevő magyar fiak az olaszországi szabadságharcban. Szinte eltalálom a gondolatjokat kedves polgártársaim, jól tudom, hogy azt akarják kérdezni: **Vajjon hol lehet most az a vitéz Türr tábornok?** Szívesen elbeszélem mindjárt kedves atyámfiai, hogy e kívánságuknak is eleget tehessen. Ő bizony most Angolországba utazott el, bizonyosan hogy ott Kossúthal találkozassék és abból a száznegyven millióból egy rakást

B*

magához vehessen; mert hiába! a katonákat, — ha azt akarja az ember hogy hódítson velők, jól kell ám fizetni, hogy ne éhezzenek. Klapkának pedig sok ezer vitéz van ám a keze alatt! Azokon a banknótákon Magyarország czimere van ilyen felirattal: „E papirpénz elfogadtatik Magyarországon minden közpénztárában egy ezüst forintért, három huszast számítva egy forintra és teljes névértékét biztosítja az állam a nép nevében. Kossuth Lajos“

Hát Nagyváradon, képzeljék csak kedves polgártársaim mi történt! Nehány nappal ezelőtt a császári adóhivatal kasszáját feltörték és a pénzt kirabolták belőle. Százhatvanezer forint volt benne. Mind elvitték. A gyanu az ott levő főbb császári hivatalnokokra esett; annál fogva Biharvármegye gondoskodott is már elfogatásukról.

Egy olasz újságban meg azt lehet olvasni kedves barátim, hogy Piemont és Franciaország közt egy kontraktus kötött a rajnai határszélek elfoglalását illetőleg; ha pedig Velenczében háború ütne ki, akkor Napoleón ismét beavatkozik seregével. Abrudbányán (Erdélyország) a házmotózasok mindennapiak; vajjon mit kereshetnek azok a zsandárok, — csak nem fegyvert kutatnak talán megint? Hej! csak nem tudja az ember mit érhet még!

Olaszországban meg, képzeljék csak kedves szeretett polgártársaim, egy ispiant fogtak el aki 40 ezer forintért elakarta árulni a Garibaldi és a magyarok hadi szándékát, csak hogy megcsípték a jámbort. Még nem tudni mit csinálnak vele azok az olaszok; de annyit mindenki gondolhat, hogy bizony, nem jó volna az ő kigyelme bőrében lenni. A legjobb esetben felmagasztalják, — No de, minek is tesz rossz fát a tűzre, ha nem kénytelen vele. Különben úgy hívják a szerencsétlen flótást hogy Viesner.

Néphymnus

Kölcsey Ferencztől.

Isten áldd meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyujts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Balsors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Megbűnhődte már e nép
A múltat s jövődöt!

Őseinket felhozád
Kárpát szent bérczére,
Általad nyert szép hazát
Bendegúznak vére;
S merre zúgnak hajjai
Tiszának, Dunának,
Árpád hős magzatjai
Felvirágoznak.

Értünk Kúnság mézein
Ért kalászt lengettél,
Tokaj szőlővesszein
Nektárt csepegtettél,
Zászlónk gyakran plántálád
Vad török sánczára,
S nyögte Mátyás bús hadát
Bécsnek büszke vára.

Hajh, de bűneink miatt
Gyúlt harag kebledben,
S elsújtad villámidat
Dörgő fellegedben:
Most rabló mongol nyílát
Zúgattad felettünk,
Majd töröktől rabigát
Vállainkra vettünk.

Hányszor zengett ajkain
Ozman vad népének
Vert hadunk csonthalmain
Győzedelmi ének!
Hányszor támadt tenfiad
Szép hazám, kebledre,
S lettél magzatod miatt
Magzatod hamvvedre,

Bűjt az üldözött s felé
Kard nyúl barlangjában,
Szerte nézett s nem lelé
Honját a hazában,
Bérczre hág és völgybe száll,
Bú s kétség mellette,
Vérözön lábainál,
S lángtenger felette.

Vár állott: most köhalom;
Kedv s öröm röpkedtek:
Halálhörgés, siralom
Zajlik már helyettek.
S ah, szabadság nem virúl
A holtnak véréből,
Kinzó rabság könyve hull
Árvánk hő szeméből!

Szánd meg Isten a magyart
Kit vészek hanyának,
Nyújts feléje védő kart
Tengerén kinjának.
Balsors a kit régen tép,
Hozz rá vig esztendőt,
Megbűnhődte már e nép
A múltat s jövődőt!

Klapka György élete.

Klapka György született az 1820-dik évben Temesváron, a hol atyja polgármesteri hivatalt viselt. A katonaságra mint gyermek is nagy hajlandóságot mutatott, talán érezte magában, hogy arra született.

Már tanuló korában Szegeden és Karánsebesben, hol alsóbb iskoláit végezte; Bécsben, hol a tüzérségre készült, ritka nagy észtehetségét mindenki bámulta. Később a király udvari testőrségénél létekor, felsőbb katonai hadtudományból vizsgálatot tévén, maga Ferdinánd király, hízeltő kézirat-tal tisztelte meg, mint amilyent csak kitűnő derék embereknek szokás adni. Amiért is 1844-dik évben tüzért tábornokságra hívták meg.

1848-ban pedig mint kapitány, hazája javára a veszprémi honvédek között Szent Tamásnál több szuronycsatákban küzdött. A magyar miniszterium innen küldötte elébb a székely népfelkelést, később a komáromi várat — de már itt mint őrnagy — rendezni és védelmi állapotba tenni. Ezért volt az olyan helyzetbe, hogy benne, fegyvertől vagy is ostrom általi bevételtől épen nem, csak kicéheztetés-től lehetett tartani.

Ezek után, midőn a várat jókarba helyhezette, csatákban mutatott vitézségeért kitüntelést s tábornoki állást nyert. Mint tábornok, Slick ellen kevés sereggel több szerencsés csatát nyert. — Ó Szőny-nél a szuronycsatát személyesen maga menván elől, hadfiainkat győzelemre vezette.

Kompolt s más helyeken hasonló szerencsével munkálkodott.

Arczára nézve szép ember, képe barna, meg-nyerő, szeme tüzes, fekete bajusza és szakállá van, maga tartása hősi magyaros, sőt mondhatni büszke.

Debreczenben is volt többször, kivált mint hadügyminister, de ez állás Görgeinek adatyán ál-tal, előbb a budai vár lövésénél dolgozott, később Komáromba ment s ott a váron kívül több szeren-

csés csatát rendezett, olykor olykor jól ki zsákmá-nyolván az ellenség seregét. — Miután a magyar szabadság háboru szerencsétlenül ütött ki, látta hogy a komáromi várban hiába vesztegel: 1849. évi szeptember hó 27-kán kényszerültségből ugyan, de mint mindent felgondolni tudó honfi és derék katona, az akkor lehetségig tiszlességes feltételek alatt a várat feladta; nem akarván a honfi vért amint ki is tetszett, bizonytalan messze időre, haszontala-nul kockáztatni vagy elvesztegetni.

Ekkor aztán hazájában nem lévén maradása, külföldre ment.

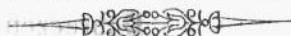
Sok földet bejárt azóta s egyélevén éjelét nap-palát, több kimenekült társával együtt nem szünt meg a magyar névnek s népnek dicsőségére szol-gálni s hazája javára, belátása és a mutatkozó alkal-makat felhasználván, kicsinyben és nagyban törekedni. Most amint egy német ujság mondja: a Kossuth Klapka és Pulszkihól álló magyar kormány-nál van elfoglaltatásban s hadsereget gyűjt nemzete felsza-badítására.

Követválasztás után.

Feltetszett a hajnal
Nemzetünk egére,
Hogy ébredjen bűtől
Aluvó reménye.
S mint naptól a tavasz,
Reménytől az élet
A honszeretettől
A magyarnép éled.
Ugy is a magyarnak
Rég tart éjszakája...
Derűj fel, derűj fel
Szép hajnal reája,
Végre valahára.

Van ki városunk és
Egész ország javát
Munkálja szerezz
Vissza, igaz jogát.
Tisza, Patay, Révész
E három követünk
Kiket ha tenni kell:
Mindnyájan követünk.
Ugy is a magyarnak
Rég tart éjszakája...
Derűj fel, derűj fel
Szép hajnal reája,
Végre valahára.

Mulattató.

Egy cigánynak vallatása szolgabíró előtt.

Pandurok által a szolgabíró elé vezetteték a cigány egy állítólag elkövetett csinért és a szolgabíró által hozzá intézett kérdésekre imígy felelt:

Hogy hívnak?

Mint Istenben boldogult édes apám uramat.

Hát apádat hogy hívták?

Csorba cigánynak?

De a neve, melyet a paptól keresztelésekör kapott?

Gyurkó.

Tehát Csorba Györgynek hívták?

Azt sem bánom, hát legyen Csorba György!

Hol születél?

Ahol többnyire a mi nátzióink szokása születni — a falu végén — avagy a Czigány lapon.

Melyik faluban, hogy hívják a falut?

Mi magunk közt Szabadvárnak hívjuk, de a parasztok egyébiránt fegyverneki Czigánylaponnak hívják.

Hány éves vagy?

Számlálják ki, én magam sem tudom, csak azt tudom, hogy édes anyám épen a híres Zöldmarczy ki-vegeztetése alkalmával ijedtében hozott e világra.

Házas vagy-e?

Bár csak az volnék, de uram, én csak olyan szegény vágyok, mint a templom egere és csak egy kis kunyhóra sem tehettem mindekkoráig szert.

Tehát nőtelen?

Nem hiszem, hogy még tovább is nőhetnék?

No hát van-e feleséged?

Van is, nincs is, úgy tartom, hogy nincs, mert még lakodalmat nem tartottam.

Mi a mesterséged?

Ha lóra szert tehetek, lócsiszár; ha lovam nincs, téglavető; ha a kovácsnak a faluban legény kell, akkor lakatos legény, mert én mindég örömet dolgozom, csak legyen benne hasznom!

Miért vagy itt?

Mert tekintetes uram parancsára a pandurok megkötöztek és ide hoztak.

Hát miért hajtottak ide?

Mert magam jó szántából nem jöttem volna ide tekintetes uram alkalmatlankodni.

Ne boszants, mond meg, hogy jutottál ezen lóhoz, nagyon megesett rajta szívem, hogy szegény ártatlan állatnak nincsen még gazdája és így akartam neki valahol egy jó gazdát szerezni.

A szokás természeté válik. Egy polgártársunk felesége palacsintával akarván férjét megvendégelni, annak rendi és módja szerint hozzá készült.

Készítés alatt, bár a palacsintasütőn sehol sem mutatkozott lyuk, — és a készítés módját is úgy tudta, mint a lélekzetvételt, a szegény asszony semmire sem tudott menni, mindig hozzá ragadt a sütőhöz a palacsinta.

Vizsgálódás után végre kitűnt az oka, nevezetesen, az eszkábáló cigánytól vett sütő még nem régebben is kétfejű sas volt, ezért nem fogott rajta, hiába itta fel a sirt. Ezért mondják hogy a szokás természeti tulajdonsággá válik.

Adós mint hitelező. Ha istent ismer kigyelmed, segítsen állapotomon, kölcsönözzék nekem vagy husz osztrák forintot! Így szólta fel egy kopczihér egy módos embert.

Megengedjen az ur, magam is olyan helyzetben vagyok, hogy most nincsen több pénzem 10 forintnál, sajnálom, hogy nem segíthetek a sorsán, felelt a fel-szólított.

Nem baj ha csak 10 forintot ad is kigyelmed, a többivel legyen adós.

Találós kérdések:

Kérdés: Micsoda rákra fáj a Garibáldi foga.

Felelet: Az osztrákra, de azért mégsem huzatja ki.

K. Melyik ut tart tengeren túlról is Magyarországra?

F. Kossuth!

K. Ki gazdagabb, a római pápa-e vagy a tokaji bor.

F. A tokaji bor gazdagabb egy a betűvel; mert a pápának Rómája is alig, a tokaji bornak pedig a ró má ja van.

Legujabb hírek.

— Pulszky Ferencz Turinban lakó menekült hazánkfiának következő nyilatkozatát olvashatni az újságokban: „Tudomásomra esvén, hogy Nógrádmegye szécsényi kerületének némely választói megemlékezve azon kedvesbaráti kötelékekről, melyek engem hozzájok fűztek, kívánják tudni: nincs-e ellenemre, ha e kerületnek követjelöltül ajánlanának, ezennel kijelentem, hogy legnagyobb dicsőségemnek tartanám, ha a legközelebbi követválasztásnál a választók bizodalma, személyemben pontosulna össze. Kelt Turinban febr. 2-kán 1861. Pulszky Ferencz, a szécsényi kerületnek volt képviselője.

— Báró Vay Miklós főkanczellár — ki már darab idő óta betegeskedett, csap pár nappal ezelőtt hagyhatta el szobáját.

 Ára 6 kr. o. é.

Debreczen 1861. Nyomatott a város könyvnyomdájában.